

Briselē, 30.9.2024.
COM(2024) 424 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par publiskā sektora aizdevumu mehānisma īstenošanu Taisnīgas pārkārtošanās
mehānisma ietvaros 2024. gadā, kā minēts Regulas (ES) 2021/1229 16. pantā**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par publiskā sektora aizdevumu mehānisma īstenošanu Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma ietvaros 2024. gadā, kā minēts Regulas (ES) 2021/1229 16. pantā

1. IEVADS

Komisija 2020. gada janvārī paziņoja par Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu (TPM), kas ir daļa no Eiropas zaļā kursa investīciju plāna¹ un kura mērķis ir nodrošināt, ka, pārkārtojoties uz klimatneitrālu ekonomiku, neviens cilvēks un neviens reģions netiek atstāts novārtā. Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu veido trīs pīlāri: pirmais pīlārs ir Taisnīgas pārkārtošanās fonds, otrais pīlārs ir īpaša taisnīgas pārkārtošanās shēma programmas *InvestEU* satvarā, bet trešais pīlārs ir publiskā sektora aizdevumu mehānisms (turpmāk “mehānisms”, “PSAM”)².

Šā gada ziņojuma uzmanības centrā ir trešais pīlārs, un tā mērķis ir sniegt informāciju par progresu, kas līdz šim panākts mehānisma īstenošanā. Šis ir apkopojošs ziņojums par laikposmu no mehānisma īstenošanas sākuma līdz 2024. gada 30. jūlijam. Par pārējo 2024. gada daļu tiks ziņots nākamajā ziņojumā saskaņā ar PSAM ziņošanas pienākumiem (sīkāku informāciju sk. 1.2. iedaļā).

1.1. Publiskā sektora aizdevumu mehānisma tiesiskais regulējums un budžeta struktūra Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma ietvaros

Mehānisma vispārīgais mērķis ir risināt nopietnas sociālās, ekonomiskās un vidiskās problēmas, ko izraisa pārkārtošanās virzībā uz klimatneitrālu ekonomiku³, lai palīdzētu tām Savienības teritorijām, kas norādītas taisnīgas pārkārtošanās teritoriālajos plānos (TPTP)⁴.

Mehānisma konkrētais mērķis ir palielināt publiskā sektora investīcijas, kas apmierina taisnīgas pārkārtošanās teritoriālajos plānos aprakstītās teritoriju attīstības vajadzības. Tas tiek darīts, veicinot tādu projektu finansēšanu, kuri nerada pietiekamas ieņēmumu plūsmas, ar ko segt to investīciju izmaksas, tādējādi izvairoties no tā, ka tiek izspiests potenciāls atbalsts un investīcijas no alternatīviem resursiem. Atbalsts ir pieejams plašam investīciju klāstam⁵.

PSAM regulā paredzētais Savienības atbalsta kopējais maksimālais budžets mehānisma dotācijas elementam, ieskaitot tehnisko palīdzību un konsultatīvo atbalstu, ir 1,525 miljardi EUR. Pēc Komisijas 2023. gada jūnija priekšlikuma Eiropas Parlaments 2024. gada februārī deva piekrišanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) izdevumu maksimālā apjoma vidusposma pārskatīšanai, un Padome to vienprātīgi apstiprināja. Vienošanās, kas panākta par DFS vidusposma pārskatīšanu, atspoguļo to, cik svarīgi ir nodrošināt ES budžetu ar vajadzīgajiem līdzekļiem, lai turpinātu īstenot Eiropas un mūsu partneru prioritātes, kas tika uzsvērtas svarīgos nozaru priekšlikumos. Šajā kontekstā tika nolemts pārdalīt kopumā 1,1 miljardu EUR no KLP un kohēzijas politikas fondu tiešās un netiešās pārvaldības komponentiem. Rezultātā PSAM budžets ir samazināts par

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ilgtspējīgas Eiropas investīciju plāns. Eiropas zaļā kursa investīciju plāns”, COM(2020) 21 final, 14.1.2020.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1229 (2021. gada 14. jūlijs) par publiskā sektora aizdevumu mehānismu Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma ietvaros (OV L 274., 30.7.2021.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021.).

⁴ Kā definēts 11. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1056 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (OV L 231, 30.6.2021.).

⁵ Sk. Regulas (ES) 2021/1229 6. apsvērumu.

150 miljoniem EUR. Pēc minētās pārdales maksimālais pieejamais budžets PSAM ir 1,375 miljardi EUR.

Mehānisma ietvaros aizdevumi, kurus kā finanšu partneris sniedz Eiropas Investīciju banka, tiek apvienoti ar dotācijām, ko piešķir Savienība, lai atbalstītu projektus, kurus iesniedz publiskā sektora struktūras. Eiropas Investīciju banka (EIB) mehānisma aizdevuma elementam piešķirs aptuveni 6–8 miljardus EUR.

Īstenojot mehānismu, Komisija cieši sadarbojas ne vien ar EIB, bet arī ar Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūru (*CINEA*). *CINEA* atbild par dotāciju īstenošanas budžeta, juridiskajiem, finansiālajiem un operacionālajiem aspektiem, savukārt Komisija paliek pilnībā atbildīga par visiem ar politiku saistītajiem aspektiem.

1.2. 2024. gada īstenošanas ziņojuma tvērums

Saskaņā ar PSAM regulas 16. panta 3. punktu “līdz katra kalendārā gada 31. oktobrim, sākot ar 2022. gadu, Komisija izdod ziņojumu par Mehānisma īstenošanu. Minētajā ziņojumā sniedz informāciju par Mehānisma īstenošanas pakāpi attiecībā uz tā mērķiem, nosacījumiem un snieguma rādītājiem.”

Iepriekšējie ziņojumi tika izdoti 2023. gada 7. februārī un 2023. gada 21. novembrī.

Šajā ziņojumā ir sniegta informācija par i) pirmā PSAM uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus rezultātiem attiecībā uz sešiem iesniegšanas termiņiem, arī par iespējamiem projektu priekšlikumiem; ii) tehnisko palīdzību; iii) komunikāciju; iv) panākto progresu, arī mehānisma problēmām un stiprajām pusēm, un v) turpmākajiem pasākumiem.

2. MEHĀNISMA ĪSTENOŠANA

2.1. Pirmā PSAM uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus rezultāti pēc sešiem iesniegšanas termiņiem

Kopš iepriekšējā PSAM īstenošanas ziņojuma ir pagājuši trīs PSAM uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus iesniegšanas termiņi. Šajos trīs termiņos ir iesniegti 29 priekšlikumi, un 13 no tiem vērtēšanas komiteja ir atlasījusi finansēšanai. Aizdevumu apstiprināšana dažiem no tiem vēl nav pabeigta⁶ (sk. 1. tabulu). Saskaņā ar sniegto informāciju iesniegto pieteikumu aplēstā Komisijas dotāciju summa ir 123 miljoni EUR, bet EIB aizdevumu summa – aptuveni 732 miljoni EUR⁷. Divus Francijas priekšlikumus Komisija atlasīja finansēšanai un iekļāva rezerves sarakstā, jo nebija atlikušu resursu Francijas valsts budžeta piešķirumam. Rezerves saraksts būs spēkā līdz pirmā PSAM uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus beigām (2025. gada decembra beigām), kad atlikušie finanšu resursi tiks nodrošināti bez iepriekš piešķirtām nacionālajām daļām. Efektivitātes uzlabošanas nolūkā PSAM uzaicinājums iesniegt priekšlikumus 2024. gada 1. februārī tika grozīts, lai precizētu, ka dalībvalstu iesniegtie projektu pieteikumi, kuriem valsts finansējums ir izsmelts, netiks uzskatīti par atbalsttiesīgiem⁸. Turklāt 10 priekšlikumi bija nepieņemami, jo tie bija nepilnīgi, viens priekšlikums (Francija) bija neatbilstīgs, jo valsts finansējums, saskaņā ar kuru tas tika iesniegts, jau bija izlietots (priekšlikums tika iesniegts pēc iepriekš minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus grozīšanas). Bez tam divi priekšlikumi (Francija, Īrija) netika atlasīti finansēšanai, jo

⁶ Pieteikuma iesniedzēji atsevišķi iesniedz aizdevuma pieteikumu EIB / finanšu starpniekam, tāpēc aizdevuma pieteikuma process notiek paralēli dotācijas pieteikuma procesam. Dotācijas nolīguma parakstīšana ir atkarīga no aizdevuma apstiprināšanas. Sīkāku informāciju skatīt dokumentā par PSAM uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus: [call-fiche_jtm-2022-2025-pslf_en.pdf \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eif/call-fiche-jtm-2022-2025-pslf_en.pdf).

⁷ Summa neietver priekšlikumus, kas iekļauti rezerves sarakstā.

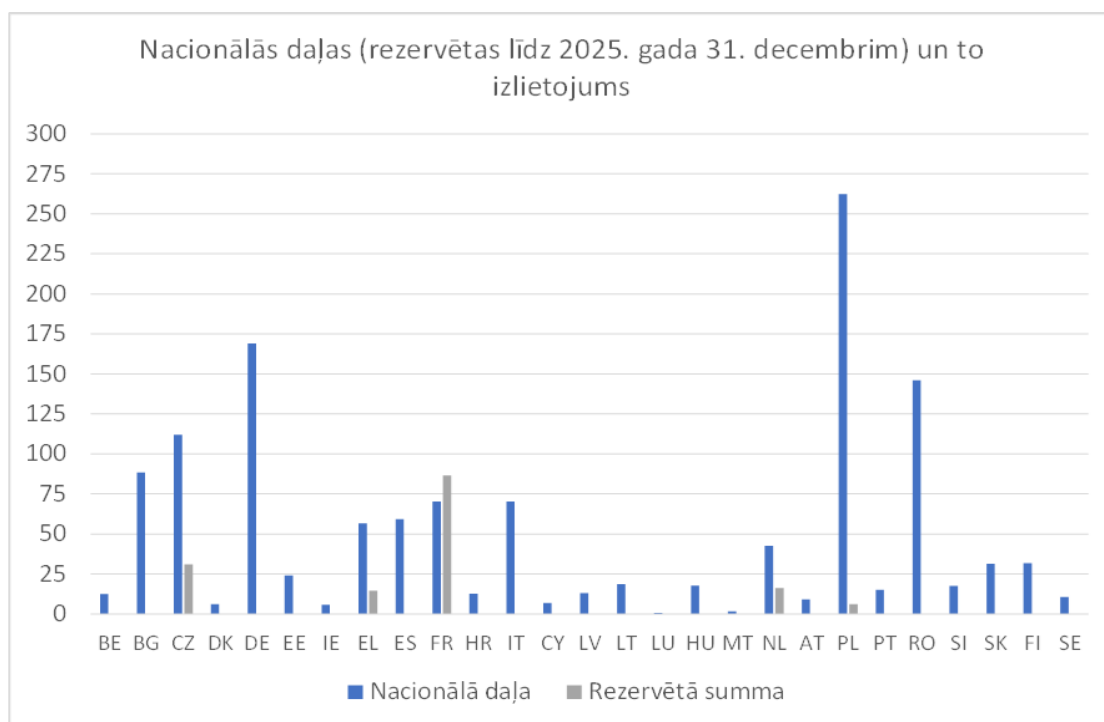
⁸ Sīkāku informāciju skatīt dokumentā par PSAM uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus: [call-fiche_jtm-2022-2025-pslf_en.pdf \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eif/call-fiche-jtm-2022-2025-pslf_en.pdf).

tie neatbilda piešķiršanas kritērijiem, un vienu priekšlikumu, kas tika atlasīts finansēšanai (Čehija), projekta virzītājs atsauca citu pieejamu finansējuma avotu dēļ.

Kopš pirmā PSAM uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus izsludināšanas 2022. gada 19. jūlijā ir iesniegti pavisam 37 priekšlikumi; 15 no tiem vērtēšanas komiteja ir atlasījusi finansēšanai (aizdevuma apstiprināšana dažiem no tiem vēl nav pabeigta), un ir parakstīti četri PSAM dotāciju nolīgumi (sīkāku informāciju sk. 2.2. iedaļā). Saskaņā ar iesniegtajos pieteikumos norādīto informāciju to aplēstā summa ir 148 miljoni EUR Komisijas dotācijās un 863 miljoni EUR EIB aizdevumos⁹.

Pēc iesniegšanas termiņu beigām daļa valstu finansējuma ir pilnīgi izlietota (Francija) vai gandrīz izlietota (Zviedrija).

1. attēls. Nacionālās daļas (rezervētas līdz 2025. gada 31. decembrim) un to izlietojums dotācijās, kas piešķirtas vai ko vēl vērtē¹⁰

1. tabula. PSAM uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus saņemto priekšlikumu izvērtējuma kopsavilkums

	Iesniegto priekšlikumu skaits	Pieņemamo un atbalsttiesīgo priekšlikumu skaits	Finansēšanai Komisijas atlasīto priekšlikumu skaits	EIB vai tās starpnieku aizdevumu ieguvušo priekšlikumu skaits	Piezīmes
Iesniegšanas termiņš 2022. gada 19. oktobrī	3	1 (CZ)	1 (CZ)	0	Pieteikuma iesniedzējs CZ pieteikumu atsauca un atkārtoti iesniedza 2023. gada 20. septembrī (ceturtais iesniegšanas termiņš).

⁹ Summa neietver priekšlikumus, kas iekļauti rezerves sarakstā.

¹⁰ Valstu piešķirumi atspoguļo vērtības pēc DFS 2021.–2027. gadam pārskatīšanas.

Iesniegšanas termiņš 2023. gada 19. janvārī	1	0	0	0	—
Iesniegšanas termiņš 2023. gada 19. aprīlī	4	3 (EL, NL, SE)	2 (EL, SE)	2 (EL, SE)	Par EL un SE priekšlikumiem ir parakstīti dotācijas nolīgumi. Turpinās projektu īstenošana. NL priekšlikums neatbilda abiem piešķiršanas kritērijiem, bet tika atkārtoti iesniegts 2023. gada 20. septembrī (ceturtais iesniegšanas termiņš).
Iesniegšanas termiņš 2023. gada 20. septembrī	15	5 (CZ, FR, NL)	5 (CZ, FR, NL)	1 (FR)	Komisija finansēšanai atlasīja CZ, divus FR un NL priekšlikumus. EIB veic savu izvērtējumu. Par vienu FR priekšlikumu ir parakstīts dotācijas nolīgums, un notiek projekta īstenošana.
Iesniegšanas termiņš 2024. gada 19. janvārī	6	6 (CZ, FR, PL)	5 (CZ, FR, PL)	1 (CZ, PL)	Komisija finansēšanai atlasīja divus CZ priekšlikumus. Vienu CZ priekšlikumu projekta virzītājs atsauca citu pieejamu finansējuma avotu dēļ. Attiecībā uz otru projektu notiek aizdevuma parakstīšanas process ar EIB finanšu starpnieku. Komisija finansēšanai atlasīja vienu PL priekšlikumu, un tika parakstīts aizdevums ar EIB. CINEA gatavo dotācijas nolīgumu. Divus FR priekšlikumus Komisija atlasīja finansēšanai un iekļāva rezerves sarakstā, jo FR valsts budžeta piešķiruma resursi bija beigušies. Viens FR priekšlikums neatbilda abiem piešķiršanas kritērijiem.
Iesniegšanas termiņš 2024. gada 17. aprīlī	8	7 (CZ, IE)	6 (CZ)	1 (CZ)	Komisija finansēšanai atlasīja piecus CZ priekšlikumus, un notiek aizdevuma parakstīšanas process ar EIB finanšu starpnieku.

					Komisija finansēšanai atlasīja vienu CZ priekšlikumu, un tika parakstīts aizdevums ar EIB. CINEA gatavo dotācijas nolīgumu. IE priekšlikums neatbilda vienam piešķiršanas kritērijam.
--	--	--	--	--	---

PSAM vērtēšanas komitejas līdz šim finansēšanai atlasītie projektu priekšlikumi aptver tādas nozares kā energoefektivitāte, kultūra, sociālie mājokļi, sabiedrības veselības infrastruktūra un ilgtspējīgas mobilitātes infrastruktūra, centralizētā siltumapgāde un aukstumapgāde, kā arī pilsētu atjaunošana un reģenerācija. Attiecībā uz pieprasītā atbalsta veidu trīs no projektu priekšlikumiem ir programmas aizdevumi, pieci ir atsevišķi projekti un diviem pieprasīti starpniecības aizdevumi.

2. tabula. Projektu priekšlikumi, kas atlasīti dotāciju finansējumam

	Iesniegšanas termiņš	Reģions/teritorija	Projekta priekšlikuma nosaukums	Nozare	Pieprasītās dotācijas apmērs (EUR)	Pieprasītā aizdevuma apmērs (EUR)
FR	2023. gada 20. septembris	Provansas-Alpu-Azūra krasta reģions, Marseļa	<i>Tramvaja līnijas pagarināšana Marseļas dienvidu un ziemeļu daļā, 1. posms</i>	ilgtspējīga mobilitāte	15 000 000	100 000 000
FR	2023. gada 20. septembris	Augšfrancija (Ziemeļi-Padekalē), Lille	<i>Elektromobilitāte Lombardijā (MEL) ZAĻĀS mobilitātes jomā</i>	ilgtspējīga mobilitāte	31 500 000	210 000 000
NL	2023. gada 20. septembris	Dienvidlimburga, Mijnwater	<i>Mijnwater paplašināšana, ģenerālpplāna 1. posms</i>	ilgtspējīga centralizētā siltumapgāde un aukstumapgāde	13 500 000	90 000 000
CZ	2024. gada 19. janvāris	Ūstu apgabals, Ūsti pie Labas	<i>Sabiedriskais transports Ūstos pie Labas</i>	ilgtspējīga mobilitāte, energoefektivitāte	430 612	1 722 449
PL	2024. gada 19. janvāris	Silēzija, Dombrova Gurņiča	<i>Dombrovas Gurņičas ilgtspējīga attīstība</i>	energoefektivitāte, ilgtspējīga mobilitāte	2 784 793	11 139 173

CZ	2024. gada 17. aprīlis	Ūstu apgabals, Dečīna	<i>Energoefektivitāt es sertifikāts Dečīnā</i>	energoefektiv itāte, ilgtspējīga ūdens resursu apsaimniekoš ana	391 843	1 567 370
CZ	2024. gada 17. aprīlis	Ūstu apgabals, Dečīna	Podmokly <i>vēsturiskās daļas atjaunošana, D posms</i>	pilsētvides reģenerācija, ilgtspējīga mobilitāte, ilgtspējīgs tūrisms	581 624	2 326 498
CZ	2024. gada 17. aprīlis	Ūstu apgabals, Litvīnova	<i>Jauna peldbaseina būvniecība Koldūm atpūtas zonā Litvīnovā</i>	sociālā infrastruktūra	1 975 894	7 903 576
CZ	2024. gada 17. aprīlis	Ūstu apgabals, Ūsti pie Labas	<i>Atsevišķu dzelzceļa infrastruktūras daļu modernizācija Ūstu apgabalā</i>	ilgtspējīga mobilitāte	2 348 773	9 395 092
CZ	2024. gada 17. aprīlis	Ūstu apgabals, Postoloprty	Postoloprty Miera laukums	ilgtspējīgs tūrisms, pilsētvides reģenerācija	535 714	2 142 857
CZ	2024. gada 17. aprīlis	Morāvija-Silēzija, Ostrava	<i>Studentu koprītnes. Ostravas Universitāte. Cenas ziņā pieejamu studentu mājojumu kvalitātes un ietilpības palielināšana</i>	izglītība, sociālā infrastruktūra	3 007 428	12 029 713

2.2. Pirmie PSAM finansētie projekti

3. tabula. Projektu ar parakstītiem PSAM dotāciju nolīgumiem izklāsts

Rietummaķedonijas sociālekonomiskā pārkārtošanās ¹¹				
Taisnīgas pārkārtošanās reģions	Iesniegšanas termiņš	Projekta apraksts	Budžets	Projekta ilgums

¹¹ Paziņojums presei par Rietummaķedonijas sociālekonomisko pārkārtošanos: [“Pārkārtošanās uz zaļāku Rietummaķedonijas nākotni ir pirmais projekts, ko atbalsta Eiropas Savienības publiskā sektora aizdevumu mehānisms”, Eiropas Komisija \(europa.eu\).](#)

Rietummaķedonija (EL)	2023. gada 19. aprīlis	Projekts ir programmas aizdevums, ko koordinē Rietummaķedonijas reģions. Tajā apvienoti 15 projekti sešu pašvaldību (<i>Argos Orestikou, Kozani, Kastoria, Florina, Eordaia un Grevena</i>) teritorijā, kas saistīti ar šādām jomām: 8 – ar energoefektivitāti; 1 – ar ceļu infrastruktūru; 2 – ar veselības aprūpi; 1 – ar kultūru; 1 – ar tūrismu. Paredzamais emisiju aiztaupījums: 8650 metrisku tonnu CO₂ gadā. Paredzamā energoefektivitāte: A novērtējums energoefektivitātes sertifikātā (<i>EPC</i>); 60–97 % enerģijas ietaupījums. Paredzamais radīto darbvieta skaits: 200 darbvieta.	Kopējās izmaksas: 81 milj. EUR (100 %) EIB aizdevums: 59 milj. EUR (72 %) PSAM dotācija: 15 milj. EUR (18 %) Pašu finansējums: 8 milj. EUR (10 %)	Dotācijas nolīguma parakstīšana: 2023. gada 23. oktobris Sākuma datums: 2023. gada 1. novembris Ilgums: 36 mēneši
Ilgospējīgas mobilitātes infrastruktūras zemām emisijām un kvalitatīviem pakalpojumiem (SMILES)¹²				
Taisnīgas pārkārtošanās reģions	Iesniegšanas termiņš	Projekta apraksts	Budžets	Projekta ilgums
Luāras reģions (FR)	2023. gada 20. septembris	Projekts attiecas uz ilgtspējīga transporta infrastruktūru Nantē un ietver: - trīs tramvaja līniju modernizāciju un renovāciju; - tramvaju parka atjaunošanu (46 jauni transportlīdzekļi); - tehniskā un operatīvā centra un multimodāla releja / apmaiņas centra būvniecību; - veloceliņu izveidi 38 km garumā. Projekta rezultātā tiks uzlabota tramvaju tīkla darbība un kvalitāte, attīstīta intermodalitāte, dažādots sabiedriskā transporta piedāvājums un mazināti sastrēgumi uz ceļiem. Paredzamais emisiju aiztaupījums: 21 000 metrisku tonnu CO₂ gadā. Paredzamais radīto darbvieta skaits: 106 darbvieta. Paredzamais projekta sasniegto cilvēku skaits: 672 420.	Kopējās izmaksas: 388 milj. EUR (100 %) EIB aizdevums: 200 milj. EUR (52 %) PSAM dotācija: 30 milj. EUR (8 %) Pašu finansējums: 158 milj. EUR (40 %)	Dotācijas nolīguma parakstīšana: 2024. gada 2. aprīlis Sākuma datums: 2024. gada 1. maijs Ilgums: 60 mēneši
Ilgospējīgi un cenas ziņā pieejami mājokļi jaunajai zaļajai rūpniecībai un sabiedrībai (SHERIS)¹³				
Taisnīgas pārkārtošanās reģions	Iesniegšanas termiņš	Projekta apraksts	Budžets	Projekta ilgums
Vesterbotena (SE)	2023. gada 19. aprīlis	Ar šo projektu tiks risināta augošā vajadzība pēc mājokļiem Šellefteo [<i>Skelleftea</i>] pašvaldības teritorijā, atbalstot tādu septiņu mājokļu kompleksu	Kopējās izmaksas: 142 milj. EUR	Dotācijas nolīguma parakstīšana:

¹² Paziņojums presei par SMILES: [“ES atbalsts dod impulsu zaļajai mobilitātei Nantē”, Eiropas Komisija \(europa.eu\).](#)

¹³ [Ilgospējīgi un cenas ziņā pieejami mājokļi zaļās izaugsmes atbalstam Zviedrijā, Eiropas Komisija \(europa.eu\).](#)

		būvniecību, kuros būs aptuveni 750 energoefektīvu un cenas ziņā pieejamu mājokļu. Mājokļu programma galvenokārt būs vērsta uz ieceļojošajiem jaunās akumulatoru gigarūpnīcas “Northvolt” darbiniekiem, kā arī studentiem, bēgļiem un cilvēkiem ar zemiem ienākumiem vai īpašām vajadzībām. Paredzamā energoefektivitāte: par 20 % augstāka nekā paredzēts būvniecības standartos Zviedrijā. Paredzamais radīto darbvietu skaits: 1000 darbvietu. Paredzamais projekta sasniegto cilvēku skaits: 44 000.	EIB aizdevums: 71 milj. EUR (50 %) PSAM dotācija: 11 milj. EUR (8 %) Pašu finansējums: 60 milj. EUR (42 %)	2024. gada 5. aprīlis Sākuma datums: 2023. gada 1. janvāris Ilgums: 60 mēneši
Ostravas koncertzāle¹⁴				
Taisnīgas pārkārtošanās reģions	Iesniegšanas termiņš	Projekta apraksts	Budžets	Projekta ilgums
Morāvijas-Silēzijas apgabals (CZ)	2023. gada 20. septembris	Projekta priekšmets ir Ostravas koncertzāles ar augstākās klases akustiku un ietilpību līdz 1300 sēdvietām būvniecība. Šis projekts atbalstīs kultūras infrastruktūras attīstību un veicinās Ostravas – bijušās kalnrūpniecības pilsētas, kurā vēl saglabājusies tradicionālā tērauda ražošana, – revitalizāciju. Jaunas kultūras pasākumu norises vietas izveide stiprinās pilsētas pievilcību gan tās iedzīvotāju, gan apmeklētāju acīs un veicinās reģiona sociālekonomisko pārveidi. Paredzamā energoefektivitāte: EPC B. Projektā izmantojamie atjaunīgie energoresursi: aptuveni 392 fotoelementu paneļi, 125 ģeotermālās akas. Paredzamais projekta sasniegto cilvēku skaits: 151 200.	Kopējās izmaksas: 116 milj. EUR EIB aizdevums: 84 milj. EUR (73 %) PSAM dotācija: 21 milj. EUR (18 %) Pašu finansējums: 10,5 milj. EUR (9 %)	Dotācijas nolīguma parakstīšana: 2024. gada 16. jūlijs Sākuma datums: 2024. gada 19. jūlijs Ilgums: 52 mēneši

2.3. Potenciālie projektu priekšlikumi

Pamatojoties uz informācijas apmaiņu ar EIB un citām PSAM ieinteresētajām personām, sešās dalībvalstīs tiek gatavoti projektu priekšlikumi, kas varētu tikt iesniegti līdz nākamā PSAM uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus iesniegšanas termiņu beigām. Minētie potenciālie projektu priekšlikumi attiecas uz atjaunīgās enerģijas, energoefektivitātes, sabiedrības veselības infrastruktūras nozari un citām nozarēm, kas atbilst apstiprinātajiem taisnīgas pārkārtošanās teritoriālajiem plāniem. Komisija lēš, ka tie palielinātu dotāciju apmēru par 100 miljoniem EUR.

Turklāt atbalsta pieprasījums mehānisma ietvaros ir vērojams dalībvalstīs, kuras jau ir izmantojušas savus valsts piešķirumus. Priekšlikumus no šīm dalībvalstīm var iesniegt pēc otrā PSAM uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus izsludināšanas (t. i., pēc 2025. gada 31. decembra).

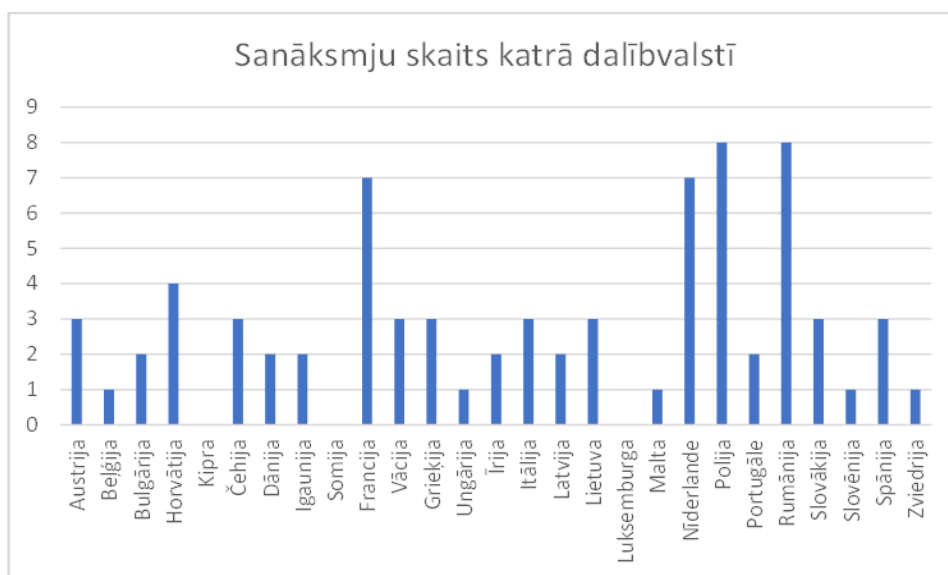
¹⁴ [Ostravas koncertzāles būvniecībai Čehijā saņemts Eiropas atbalsts 105 miljonu EUR apmērā, Eiropas Komisija \(europa.eu\).](https://europea.eu)

3. KOMUNIKĀCIJAS PASĀKUMI

Komisija ar *CINEA* un EIB atbalstu turpina veicināt informētību par mehānismu. No 2023. gada 1. septembra līdz 2024. gada 30. jūlijam Komisijas, EIB un *CINEA* veikto kopīgo darbību rezultātā:

- notikušas 20 sanāksmes ar publiskām iestādēm valsts, reģionālā un vietējā līmenī,
- notikušas trīs sanāksmes ar valsts attīstības bankām un iestādēm (*NPBI*),
- notikušas četras sanāksmes ar iekšējām ieinteresētajām personām (Strukturālu pasākumu un tālāko reģionu darba grupa) un ārējām ieinteresētajām personām (*ETUC*, *Bankwatch*),
- PSAM ir prezentēts septiņos tematiskos pasākumos (prezentācijās, jautājumu un atbilžu sesijās, īpašos stendos), cita starpā Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļā (2023. gada 10. oktobris), Višegrādas grupas (Čehijas prezidentūras laikā) pasākumā “No ogļu ieguves reģioniem līdz taisnīgas pārkārtošanās nākotnei” Ūstos pie Labas (2023. gada 11. oktobris), Pilsētu mēru investīciju forumā (2023. gada 25. oktobris), *Ecomondo* (2023. gada 7.–10. novembris), PSAM kafijas stūrītī Taisnīgas pārkārtošanās platformas konferencē (2024. gada 16. un 17. aprīlis), ES Zaļajā nedēļā (2024. gada 29. un 30. maijs) un Eiropas Ilgtspējīgas enerģijas nedēļā (2024. gada 11.–13. jūnijs),
- notikusi ievadsanāksme Grieķijas projektam Rietummaķedonijā, Grieķijā (2024. gada 5.–7. marts), dotācijas parakstīšanas ceremonija Briselē Zviedrijas projektam (2024. gada 10. aprīlis) un Ostravas koncertzāles būvdarbu sākšanas ceremonija Čehijā (2024. gada 19. jūlijs),
- publicēti 82 ieraksti, paziņojumi presei un citi raksti dažādos tematiskos biļetenos, tīmekļvietnēs un sociālajos medijos,
- publicēti PSAM reklāmas¹⁵ un mācību¹⁶ video,
- publicēti 76 bieži uzdoti jautājumi ES Finansējuma un iepirkumu portālā.

2. attēls. Pasākumi katrā dalībvalstī

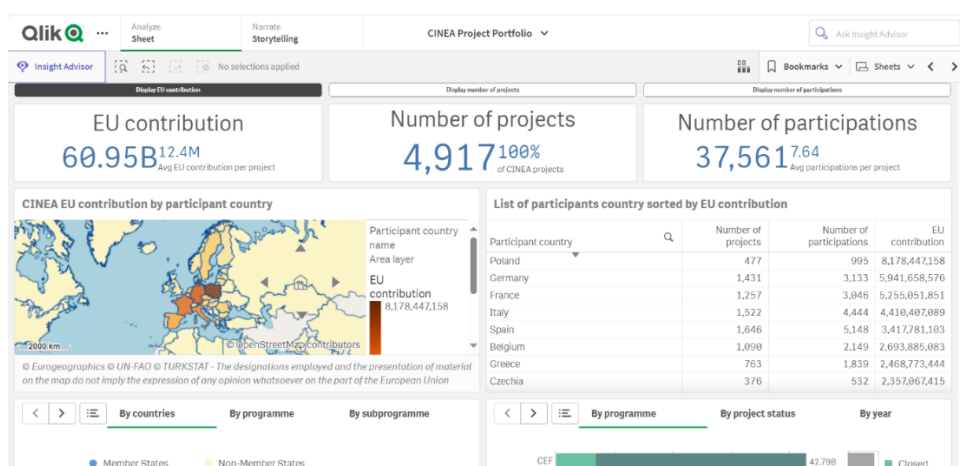
¹⁵ [Publiskā sektora aizdevumu mehānisms Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma ietvaros \(youtube.com\).](https://www.youtube.com/watch?v=bGPXkIKU04)

¹⁶ <https://youtu.be/bGPXkIKU04>

Tika uzrunātas visas dalībvalstis, un tām tika dota iespēja piedalīties informatīvā sesijā par PSAM¹⁷. Kopš PSAM īstenošanas sākuma ir organizētas pavisam 110 sanāksmes, no kurām 66 sanāksmes organizētas ar dalībvalstīm un 36 – ar iekšējām un ārējām ieinteresētajām personām; mehānisms tika prezentēts 28 tematiskos pasākumos, un dažādos tematiskos biļetenos, tīmekļvietnēs un sociālajos medijos tika publicēts 161 ieraksts un raksti, arī paziņojumi presei. Papildus tam tika publicētas divas brošūras un četri video.

Turklāt CINEA publicē publisku tiešsaistes infopaneli, kurā apkopotas visas tās pārvaldītās programmas, arī PSAM¹⁸. Infopanelī ir iekļauta atjaunināta informācija par katrā programmā atbalstītajiem projektiem, mijņorādes starp tiem un datu izguves iespēja potenciālai atkalizmantošanai.

3. attēls. CINEA tiešsaistes publiskais infopanelis ar pārskatu par PSAM projektiem

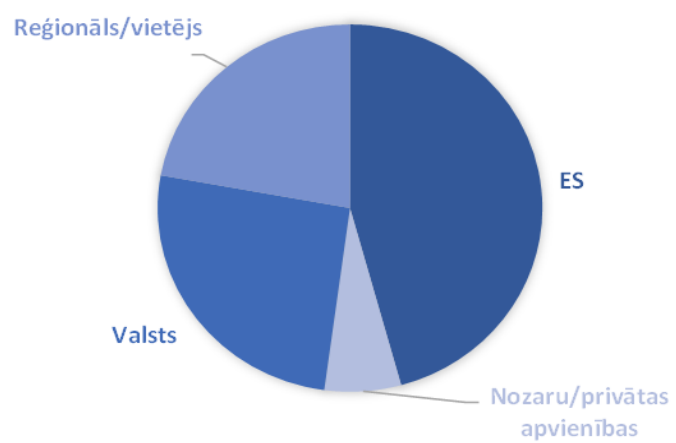
Turklāt, tā kā mehānisms ir pieejams privāttiesību subjektiem, kuriem uzticēts sniegt sabiedriskos pakalpojumus, Komisija vērsās pie dažādām nozaru organizācijām, arī organizācijām, kas pārstāv struktūras kultūras, centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes jomā, sadales sistēmu operatoriem, veselības, izglītības, dzelzceļa, sociālās infrastruktūras un atkritumu apsaimniekošanas nozarēm. Tika organizētas pavisam deviņas sanāksmes ar tādām organizācijām kā E.DSO, Mūžizglītības platforma, Euroheat & Power, Municipal Waste Europe, CER un EIM, kā arī Housing Europe locekļiem.

4. attēls. Sasniegto struktūru veids

¹⁷ Kipras, Somijas un Luksemburgas pārstāvji nepauda interesi rīkot īpašu sanāksmi.

¹⁸ [CINEA Project Portfolio – Welcome | Sheet – Qlik Sense \(europa.eu\)](https://europe.eu/cineaprojectportfolio/welcome).

PASĀKUMU SKAITS PĒC SASNIEGTO STRUKTŪRU VEIDA

4. PANĀKTAIS PROGRESS UN TURPMĀKĀ VIRZĪBA

4.1. Problēmas

Divus gadus pēc pirmā PSAM uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus publicēšanas tika novērots zems apguves līmenis, jo tā izsludināšana sakrita ar tādu citu fondu (t. i., Taisnīgas pārkārtošanās fonda, Eiropas Reģionālās attīstības fonda¹⁹, Kohēzijas fonda²⁰ vai Atveseļošanas un noturības mehānisma²¹) plānošanu, kuri piedāvā finansējumu līdzīgiem projektiem ar pievilcīgākiem nosacījumiem (lielāka dotāciju finansējuma daļa kopējā projektu budžetā). Turklāt tika atzīts, ka PSAM īstenošana dažādās dalībvalstīs varētu ļoti atšķirties, pamatojoties uz tādiem parametriem kā pieejamo alternatīvo finansējuma avotu apjoms valsts līmenī, rūpīgi izstrādātu projektu pieejamība, taisnīgas pārkārtošanās stratēģiju atšķirīgais līmenis un dažādā pieeja parāda instrumentiem.

Vairums ierobežojumu, ar kuriem saskaras mehānisms un kuri sāki izklāstīti otrajā gada īstenošanas ziņojumā²², joprojām pastāv. Tas jo īpaši attiecas uz dalībvalstīm ar lielāko valsts finansējumu (Vācija, Polija, Rumānija), no kurām netika iesniegts neviens vai gandrīz neviens projekts. Konkrēti faktori, kuri šajās dalībvalstīs ir atzīti par faktoriem, kas izraisa lēnu apguvi, ir šādi:

- PSAM valstu piešķirumi atbilst TPF regulai. Rezultātā dalībvalstis ar lielākajiem piešķirumiem abiem instrumentiem ir identiskas. Tāpēc to prioritāte ir TPF pieejamo līdzekļu izlietošana, ņemot vērā ierobežoto laiku tā līdzekļu apgūšanai²³. Turklāt TPF piedāvā lielāku dotāciju finansējuma daļu kopējā projektu budžetā (Vācija, Polija, Rumānija),
- dažas dalībvalstis parasti ir arī lielākās citu fondu atbalsta saņēmējas, tāpēc to spēja apgūt papildu resursus ir ierobežota (Polija, Rumānija),
- pievilcīgāks un pieejamāks ir finansējums no valsts resursiem (Vācija),
- parāda instrumentu izmantošanu apgrūrina mazo saņēmēju parāda slogs (Polija) vai valsts tiesību akti par publiskajiem aizņēmumiem liedz atbalsttiesīgajiem saņēmējiem aizņemties.

Detalizētāka analīze un novērtējums attiecībā uz problēmām, kas radušās mehānisma īstenošanas laikā, tiks veikti PSAM vidusposma izvērtējumā, kas jāveic līdz 2025. gada jūnijam (sk. 4.4. iedaļu).

Kā paskaidrots 1.1. iedaļā, PSAM tika iekļauts DFS 2021.–2027. gadam pārskatīšanā, kuras rezultātā tika samazināts mehānisma ietvaros pieejamais budžets. Nacionālās daļas PSAM ietvaros tiek aprēķinātas proporcionāli tā kopējam budžetam, kas pieejams dotācijām, un tāpēc arī tās tika samazinātas. Pārskatīšana ir paātrinājusi dažu nacionālo daļu izmantošanu, palielinoties pieprasījumam pēc PSAM (Francija, Zviedrija). Vidēji PSAM atbalstam atlasītajiem projektiem ir

¹⁹ [Eiropas Reģionālās attīstības fonds \(ERAF\) \(europa.eu\)](https://europa.eu/eiropa/regionālās_attīstības_fonds/eraf).

²⁰ [Kohēzijas fonds \(europa.eu\)](https://europa.eu/eiropa/kohēzijas_fonds).

²¹ [Atveseļošanas un noturības mehānisms \(europa.eu\)](https://europa.eu/eiropa/atveseļošanas_un_noturības_mehānisms).

²² Sīkāku informāciju sk. otrā PSAM īstenošanas ziņojuma 4.1. iedaļā.

²³ TPF budžetu veido līdzekļi no daudzgadu finanšu shēmas (DFS) un Eiropas Atveseļošanas instrumenta jeb *NextGenerationEU (NGEU)*. Pieņemto TPF programmu ietvaros NGEU līdzekļi ir koncentrēti budžeta saistībās 2022. un 2023. gadam, savukārt DFS līdzekļi ir sadalīti laikposmā no 2021. gada līdz 2027. gadam. Rezultātā 70 % no TPF budžeta ir koncentrēti pirmajos divos ikgadējos piešķirumos. Komisija atceļ saistības par summām, kuras nav izlietas priekšfinansējumam vai par kurām līdz 31. decembrim trešajā kalendārajā gadā pēc budžeta saistību gada nav iesniegts maksājuma pieteikums (t. s. “N+3” noteikums); vairāk informācijas par TPF sk.: [Inforegio – Taisnīgas pārkārtošanās fonds \(europa.eu\)](https://europa.eu/eiropa/taisnīgas_pārkārtošanās_fonds).

bijusi vajadzīga dotācija 9 miljonu EUR apmērā. Ekstrapolējot un samazinot PSAM budžetu par 150 miljoniem EUR, to projektu skaits, kurus PSAM varētu atbalstīt, samazinātos par 16 vai 17.

4.2. Stiprās puses

Neraugoties uz minētajām problēmām, par PSAM ir radusies ievērojama interese. Tas jo īpaši attiecas uz Franciju, kur PSAM palīdzēja segt finansējuma vajadzības, ko neatbalstīja citas ES finansējuma programmas. Turklāt ir iesniegts un vēl tiek gaidīts liels skaits priekšlikumu no Čehijas. Iespējamos iemeslus augstajai apguvei Čehijas Republikā var izskaidrot ar iespēju finansēt mazākus ieguldījumus, izmantojot starpniecības finansējumu, kas paredzēts nolīgumā starp EIB un Čehijas Valsts attīstības banku, ar tehniskās palīdzības pieejamību mehānisma apguves veicināšanai, kā arī ar valsts vispārējo gatavību apgūt Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma finansējumu. Papildu projektus ir iesnieguši pieteikuma iesniedzēji no Grieķijas, Nīderlandes, Īrijas, Polijas un Zviedrijas, un līdz pašreizējā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus termiņa beigām 2025. gadā ir gaidāms vēl vairāk projektu.

Paredzams, ka otrajā PSAM uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, kas tiks izsludināts 2026. gadā, apguve turpinās palielināties, jo citi finansējuma avoti, kuri piedāvā labākus nosacījumus, būs saplānoti vai izsmelti, un zināšanas par instrumentu turpina pieaugt. Konkrēti, *NextGenerationEU* atbalstītās ES programmas saskaras ar īpašiem laika ierobežojumiem. Turklāt otro PSAM uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus vairs neierobežos nosacījums par nacionālajām daļām, tāpēc i) dalībvalstis, kuras savas nacionālās daļas līdz 2025. gada beigām būs izsmēlušas vai kuras, paredzams, būs tās izsmēlušas, varēs turpināt to izmantot, iegūstot vairāk laika plānošanai salīdzinājumā ar situāciju mehānisma darbības sākumā; ii) dalībvalstīm ar vismazākajām nacionālajām daļām tagad būs papildu stimuls to izmantot, jo pieprasītā dotācija vairs nebūs ierobežota atbilstīgi summai, kas noteikta saskaņā ar nacionālajām daļām. Tas ļaus PSAM labāk sasniegt reģionus, kuros ir vislielākais pieprasījums un rūpīgi izstrādāti projekti.

Turklāt divus gadus pēc PSAM uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus izsludināšanas ir apstiprinājies, ka PSAM dotācijas elements ir nepārprotams stimuls publiskā sektora struktūrām izmantot EIB aizdevumus, lai atbalstītu publiskās investīcijas reģionos, kuros notiek klimatiskā pārkārtošanās. Mehānisms piedāvā pievilcīgākus aizdevuma nosacījumus salīdzinājumā ar instrumentiem, kas parasti ir pieejami tirgū. Tas ir īpaši svarīgi, lai pārvarētu ekonomiskos ierobežojumus, ko radījuši ekonomikas krīze pēc Covid-19 un Krievijas agresijas kara pret Ukrainu pašreizējās ekonomiskās sekas.

4.3. Komisijas veiktie pasākumi problēmu risināšanai

Ir novērota pozitīva tendence attiecībā uz potenciālo atbalsta saņēmēju informētību par PSAM. Par to, pirmkārt, liecina mehānisma apguve un tā projektu plūsmas attīstība, kā arī tas, ka arvien vairāk projektu virzītāju vēršas pie Komisijas ar konkrētiem jautājumiem par PSAM. Lai šo tendenci atbalstītu, Komisija sagatavoja papildu informatīvus materiālus un turpināja savu informētības veicināšanas komunikācijas kampaņu.

Turklāt Komisija un EIB, pārskatot spēkā esošos noteikumus, ir kopīgi centušās atvieglot PSAM pieejamību mazākiem atbalsta saņēmējiem un projektiem, kā arī nodrošināt vairāk starpniecības aizdevumu, izmantojot valsts attīstības bankas un iestādes (*NPBI*). Pirmkārt, līgumā starp Komisiju un EIB starpniecības aizdevumu minimālā summa kopš 2023. gada septembra tika samazināta no 3 miljoniem EUR līdz 1 miljonam EUR²⁴. Otrkārt, paredzēts, ka tiks atcelts administratīvajā nolīgumā iekļautais ierobežojums attiecībā uz *NPBI* kā EIB finanšu starpnieku iesaistīšanos PSAM īstenošanā²⁵. Saskaņā ar minētajiem centieniem pirmie ar starpniecības aizdevumiem saistītie

²⁴ Sk. 2023. gada 25. septembrī ieviesto grozījumu PSAM uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus.

²⁵ Komisija un EIB gatavo grozījumu administratīvajā nolīgumā starp abām pusēm.

projekti PSAM uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus ir iesniegti, iesaistot Čehijas Valsts attīstības banku.

4.4. Sagatavošanas darbi PSAM vidusposma izvērtējumam

Saskaņā ar PSAM regulas 17. pantu Eiropas Komisijai līdz 2025. gada 30. jūnijam jāveic starpposma izvērtējums, lai novērtētu mehānisma īstenošanu un spēju ar to sasniegt PSAM regulas 3. pantā noteiktos mērķus.

Izvērtējuma mērķis ir apkopot gūto pieredzi, ko varētu izmantot, lai uzlabotu PSAM sniegumu atlikušajā tā īstenošanas periodā. Izvērtējums aptvers mehānisma dotācijas elementu no dienas, kad PSAM regula 2021. gadā stājās spēkā 27 dalībvalstīs, līdz pēdējai pieejamajai informācijai.

Saistībā ar dienestu darba dokumenta par starpposma izvērtējumu sagatavošanu tiks veikti un par pamatu izmantoti šādi pasākumi:

- i. PSAM novērtējums, kas jāveic Komisijai iekšēji;
- ii. pētījums pierādījumu vākšanai, galveno uzmanību pievēršot jautājumiem, kas saistīti ar īstenošanu, tehnisko palīdzību, saskaņotību, sinerģiju ar citiem ES un valstu finansēšanas instrumentiem, ES pievienoto vērtību un citiem tematiem.

Novērtējuma procedūra sākas 2024. gada sākumā un turpināsies visu izvērtējuma sagatavošanas laiku. Komisija 2024. gada aprīlī parakstīja līgumu ar *T33 srl* un *Prognos AG* par pētījuma sagatavošanu.

5. TEHNISKĀ PALĪDZĪBA

Konsultāciju centra *InvestEU* ietvaros ir pieejami EIB konsultāciju pakalpojumi atbalsttiesīgu projektu sagatavošanai, izstrādei un īstenošanai²⁶. Līdz 2024. gada jūlija beigām konsultatīva palīdzība PSAM atbalstam bija sniegta Bulgārijā, Kiprā, Grieķijā, Francijā, Rumānijā, Spānijā un Zviedrijā²⁷.

Atbalsta pakalpojuma tvērums tika paplašināts un pielāgots atsevišķu projektu virzītāju konkrētajām vajadzībām, un tas ietvēra gan vispārējus norādījumus piemērotu projektu apzināšanā, gan augšupēju atbalstu investīciju programmu sagatavošanā, gan konsultācijas projektu izstrādē, gan atbalstu pieteikumu iesniegšanā PSAM dotācijām. Papildus tam EIB ir iesaistījusies dažādās aktivitātēs, lai apzinātu un atbalstītu projektus, kas varētu gūt labumu no PSAM finansējuma.

Pamatojoties uz šo sākotnējo pieredzi un lai atbalstītu vajadzību nākotnē attīstīt pieprasījumu pēc PSAM atbalsta (sk. 4.1. iedaļu), EIB plāno turpināt konsultatīvās aktivitātes šādos piecos darba virzienos:

- i. **tiešas konsultācijas** atsevišķiem projektu virzītājiem, atsevišķu investīciju aizdevumuņēmējiem, izmantojot plašu klāstu konsultāciju pakalpojumu sagatavošanas un īstenošanas posmos, arī palīdzību dotāciju pieteikumu iesniegšanā;

²⁶ Sīkāku informāciju sk. pirmā PSAM īstenošanas ziņojuma 2.1.4. iedaļā un otrā PSAM īstenošanas ziņojuma 2.2. iedaļā.

²⁷ Dažas konsultatīvas aktivitātes Kiprā, Grieķijā un Francijā tika sāktas pirms PSAM ieviešanas, un tādējādi tās tika finansētas no citiem avotiem, piemēram, no Eiropas Investīciju konsultāciju centra (Grieķija) un konsultāciju centra *InvestEU* ilgtspējīgas infrastruktūras loga (Kipra un Francija).

- ii. **spēju veidošanas atbalsts** nebanku iestādēm, kas parasti darbojas kā mazāku projektu apkopotāji, nolūkā attīstīt administratīvo un darbības spēju efektīvi izvērtēt, atlasīt, prioritizēt, uzraudzīt vai citādi koordinēt vairākus apakšprojektus;
- iii. **“netiešs” konsultatīvs atbalsts** starpniecības aizdevumu vai programmas aizdevumu galasaņēmējiem, izmantojot standartizētas atbalsta paketes, kas paredzētas, lai uzlabotu priekšlikumu pamatotību un atbilstību piemērojamajai aizdevumu politikai;
- iv. **konsultācijas tirgus attīstības jomā** dalībvalstu līmenī nolūkā apzināt iespējamo pieprasījumu pēc PSAM atbalsta un noteikt, vai pieejamie PSAM finanšu produkti ir piemēroti;
- v. **izvērtēšana, tvēruma noteikšana un izplatīšana** nolūkā veicināt mehānisma izmantošanu, apzināt piemērotus projektus un noteikt prioritātes attiecībā uz tiem, kā arī sniegt vispārējus norādījumus par PSAM dotāciju pieteikumiem.

Papildus pakalpojumiem, ko EIB piedāvā ar konsultāciju centra *InvestEU* starpniecību, Komisija pēc Čehijas, Grieķijas un Slovākijas pieprasījuma sniedza konsultāciju pakalpojumus ar mērķi veicināt informētību par mehānismu un apzināt un izstrādāt projektu priekšlikumus. Tehnisko palīdzību Čehijai sniedz Komisija, bet atbalsts Slovākijai tiek sniegts saskaņā ar tehniskā atbalsta instrumentu (TAI)²⁸. Saskaņā ar abiem līgumiem tiek sniegts plašs klāsts pakalpojumu, kuru vidū ir informētības veicināšana, potenciālo atbalsta saņēmēju mobilizācija TPTP reģionos, kā arī projektu ideju izvērtēšana.

Grieķija visu trīs TPM pīlāru īstenošanai saņem plašāku atbalstu TAI ietvaros. Turklāt Grieķija pieprasīja atbalstu, kas bija pieejams saskaņā ar *JTP Groundwork*²⁹, lai apzinātu projektus un pēc tam sagatavotu priekšlikumus projektiem, kas iesniedzami PSAM finansējuma saņemšanai, Peloponēsas reģionā.

Komisija un EIB piedalās konsultatīvo uzdevumu īstenošanas uzraudzībā, lai nodrošinātu to papildināmību ar citām konsultatīvajām aktivitātēm saņēmējās dalībvalstīs.

6. TURPMĀKIE PASĀKUMI

Komisija sadarbībā ar *CINEA* un EIB turpinās veicināt informētību par mehānismu, lai nodrošinātu, ka potenciālie pieteikumu iesniedzēji izprot tā piedāvājumu un spēj pieteikties atbalstam. Konkrētāk, sīkāka informācija par PSAM atbalstītajiem projektiem būs pieejama *CINEA* publiskajā infopanelī³⁰.

Saskaņā ar konsultāciju centra *InvestEU* mandātu EIB turpinās īstenot PSAM, apzinot un izvērtējot potenciālos projektus, sniedzot konsultatīvu atbalstu projektu virzītājiem un attiecīgajām iestādēm, kā arī organizējot īpašas sanāksmes un pasākumus ES, valstu un reģionālā līmenī. Dalībvalstis arī turpmāk PSAM īstenošanai var saņemt atbalstu no TAI.

Otrais uzaicinājums iesniegt priekšlikumus tiks izsludināts 2026. gadā saskaņā ar PSAM regulu.

Visbeidzot, Komisija pabeigs PSAM vidusposma izvērtējumu, kas līdz 2025. gada 30. jūnijam tiks nosūtīts Padomei un Eiropas Parlamentam.

²⁸ [Tehniskā atbalsta instruments \(TAI\) \(europa.eu\)](https://europa.eu).

²⁹ [Inforegio – Taisnīgas pārkārtošanās fonds \(europa.eu\)](https://europa.eu).

³⁰ [Qlik Sense \(europa.eu\)](https://europa.eu).

7. SECINĀJUMI

Publiskā sektora aizdevumu mehānisms ir instruments, kura mērķis ir nodrošināt, ka pārkārtošanās uz klimatneitrālu ekonomiku notiek taisnīgā un sociāli ilgtspējīgā veidā, ņemot vērā publiskā sektora būtisko lomu tirgus nepilnību novēršanā.

Daudzās nozares, ko tas var atbalstīt (piem., energoefektivitāte, sociālie mājokļi un cenas ziņā pieejami mājokļi un ilgtspējīga mobilitāte), apvienojumā ar pieejamā finansējuma apjomu padara to būtisku Savienības 2030. gada klimata mērķrādītāju un Savienības 2050. gada klimatneitralitātes mērķa sasniegšanai, vienlaikus nodrošinot, ka neviens cilvēks un neviens reģions netiek atstāts novārtā.

Ir pagājuši divi gadi, kopš tika izsludināts pirmais PSAM uzaicinājums iesniegt priekšlikumus, un ir iesniegts arvien lielāks skaits atbalsttiesīgu projektu priekšlikumu, un vēl vairāk potenciālu projektu tiek gatavots. PSAM starpposma izvērtējumā, kas jāpabeidz līdz 2025. gada 30. jūnijam, tiks apkopoti dati, kuri ļaus izdarīt turpmākus secinājumus par situāciju mehānisma īstenošanā.

Līdz 2024. gada 30. jūlijam PSAM vērtēšanas komiteja atlasīja projektu priekšlikumus, kuru aplēstā dotāciju summa ir aptuveni 148 miljoni EUR un aplēstā EIB piedāvāto aizdevumu summa – aptuveni 863 miljonu EUR. Ir parakstīti četri dotāciju nolīgumi, un ir sāкта attiecīgo projektu īstenošana.